

Capitolul I.

Noțiuni introductive

Secțiunea 1. Originea și evoluția criminologiei

Istoria criminologiei, ca de altfel a oricărei discipline științifice, face parte din istoria politică, economică și culturală a omenirii. În literatura de specialitate s-a afirmat, pe bună dreptate, că nu există o singură criminologie, ci fiecare epocă istorică are propria criminologie. Din cele mai vechi timpuri se poate regăsi o formă incipientă de criminologie, iar pentru identificarea originii acestei științe este necesară o incursiune istorică.

La construirea criminologiei ca știință au contribuit atât factori externi: politici, socio-culturali și economici, cât și factori interni, proprii sau inerenți demersului și dezbaterilor științifice¹. Influența factorilor externi este foarte puternică pentru nașterea unei discipline științifice, însă după ce aceasta își câștigă autonomia, factorii interni sunt cei care o guvernează și îi oferă individualitatea.

Această conlucrare a factorilor mai sus amintiți se remarcă încă din antichitate, când factorii externi erau preponderenți, crima și autorul ei, ocupând un loc important ca intrigă în operele literare, chiar dacă nu erau observați din punct de vedere criminologic. Filozofii antici, precum: Socrate, Platon și Seneca au privit crima și criminalul din punct de vedere filosofic, încercând să răspundă la întrebări esențiale: de ce se săvârșește o crimă, de ce se aplică o pedeapsă. Pentru Aristotel, organizarea economică și socială, în special sărăcia reprezintă una dintre cauzele indirecte ale crimei, în timp ce sentimentele și voința sunt cauzele directe sau imediate ale acesteia.

În Evul Mediu, Sf. Toma D'Aquino a pus accent, în concepția sa filozofică, pe rațiune, treptele de raționalitate fiind gândite în scara sa mistică, iar justiția privită în funcție de *lex aeterna*, *lex naturalis* și *lex umana*².

Englezul Thomas More (sau Morus) a fost primul autor al epocii moderne care a încercat să analizeze și să aprofundeze efectele crimei și să propună

---

¹ N. Queloz, Introduction à la criminologie, support de cours, Universitatea din Fribourg, Elveția, Departamentul de drept penal, anul universitar 2006-2007, p. 14.

² N. Popa, I. Dogaru, Gh. Dănișor, D.C. Dănișor, Filosofia dreptului. Marile curente, Ed. All Beck, București, 2002, p. 90-91.

mijloace de intervenție¹, cum ar fi o guvernare de fier ca în Utopia (lucrare apărută în 1516). Thomas Morus a pus astfel primele baze ale contractului social.

Despre primele cercetări criminologice se poate vorbi începând cu sec. al XVIII-lea, sub influența curentului iluminismului. Opera lui Cesare Beccaria „Despre delict și pedepse” (1764) se înscrie pe linia lui Montesquieu (autorul lucrării „Despre spiritul legilor” apărută în anul 1748) și este piatra de temelie, atât pentru dreptul penal modern, cât și pentru criminologie.

Primii pași în criminologie aparțin lui Jeremy Bentham² care pledează pentru o umanizare a sistemului penal în ansamblul său. Cercetarea sa se axează pe analiza criminologică a faptei, proporționalizarea pedepsei față de pericolul social al faptei și acordarea unui rol decisiv conceptului de liber arbitru. Pe această direcție ideologică, Bentham a acționat și în cadrul curentului de reformă a penitenciarelor, militând în favoarea creării stabilimentelor de tip penitenciar, pentru ca detenția să înlocuiască pedeapsa cu moartea, iar tratamentul în penitenciar să fie direcționat în vederea educării, formării și pregătirii deținuților pentru reinserția socială. În opinia sa, regimul penitenciar optim ar fi fost acela care se baza pe supravegherea deținuților de peste tot, dintr-un turn de control (Panopticum).

Până în acest moment se poate vorbi despre etapa de preistorie a criminologiei, care se continuă cu prima fază a criminologiei pozitivistice.

După aproape 100 de ani de la apariția lucrărilor lui C. Beccaria și J. Bentham, se pun bazele criminologiei pozitvistice ai cărei reprezentanți de marcă au fost: Cesare Lombroso, Enrico Ferri și Raffaele Garofalo și mai apoi, Adolphe Quételet, Michel Guerry. Aceștia își centrează cercetările asupra faptuitorului, susțin determinismul ca bază a acțiunii umane și pledează pentru proporționalitatea pedepsei în funcție de pericolozitatea faptuitorului³. Criminologia pozitivistă a fost dominată de antropologia criminală, care s-a focalizat asupra „omului criminal”.

Despre criminologie ca știință vorbim de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, însă inițial, ca direcție de cercetare în cadrul altor discipline științifice și care tindea spre câștigarea unui statut de independență.

Dacă în timpul lui Lombroso, psihiatria a fost cea care găzduia primele cercetări criminologice, la începutul secolului al XX-lea statistica era cea care oferea informații despre structura și dinamica fenomenului infracțional. În

---

¹ G. Gurvitch, *Traité de sociologie*, Paris, P.U.F., Vol. II, 1960, p. 207-226.

² Operele sale principale: *An Introduction to the Principles of Morals and Legislation* (1780) și *Panopticon: or The Introspection House* (1787).

³ R.M. Stănoiu, *Criminologie*, Ed. Oscar Print, București, 2002, p. 9.

cadrul sociologiei s-au dezvoltat tot mai mult preocupările pentru studierea mediului social în care trăiește făptuitorul și în care se comit faptele, iar psihologia încerca să ofere explicații pentru cauzele conduitei criminale.

După primul război mondial au apărut primele asociații de criminologie și congrese ținute la intervale mai mult sau mai puțin regulate. Este perioada criminologiei denumită „de trecere la act”, care în America de Nord s-a dezvoltat sub forma criminologiei sociologice (Școala de la Chicago) și a studiilor de socio-criminogeneză, iar în Europa s-a manifestat prin criminologia clinică și studiile de psiho-criminogeneză.

Pentru România, anul 1928 marchează primul tratat de criminologie al profesorului Traian Pop, publicat la Cluj.

Eforturile științifice au fost zădărnice de cel de-al doilea război mondial, însă ulterior, organismele de cercetare criminologică s-au înmulțit. Însăși Organizația Națiunilor Unite a recunoscut rolul important al studiilor criminologice și a dezvoltat o structură proprie (Comitetul pentru prevenirea criminalității și lupta contra delincvenței) pentru cercetări în domeniu și care colaborează cu institute de prestigiu.

Din deceniul al cincilea al secolului trecut, criminologia a intrat în faza a treia, aceea a criminologiei controlului social și a reacției sociale. Studiile criminologice au fost abordate din trei mari perspective: perspectiva interacționistă, cea a conflictului social și perspectiva critică, altfel spus, radicală și aboliționistă.

În concluzie, criminologia a apărut în cadrul altor științe și treptat, s-a ajuns la desprinderea ramurilor astfel cristalizate și transformarea lor în criminologii specializate, dar care au rămas tributare pozițiilor teoretice și metodologice a disciplinei „mamă”. Este însă evident că o unificare a criminologiilor specializate într-o criminologie unitară este foarte necesară. Acest proces este unul dificil și îndelungat, deoarece criminologia generală nu reprezintă o adunare a celorlalte, nu este o superștiință în care să se topească printr-un „miracol creator criminologiile specializate”¹. Printre reprezentanții de seamă ai criminologiei generale, care au inovat cercetarea criminologică, prin abordarea complexă din perspectivă biologică, psihologică, sociologică și mai ales legală, se numără: J. Pinatel, D. Szabo, R. Gassin, R. Schneider².

În prezent, specialiștii au identificat existența fazei a patra a evoluției criminologiei care se caracterizează printr-o expansiune vastă și explozivă în

---

¹ M. Laignel-Levastine, V. V. Stanciu, Précis de criminologie, Payot, Paris, 1950, p. 11 și urm.

² R.M. Stănoiu, *op. cit.*, p. 14-15.

toate direcțiile de cercetare¹. Se vorbește despre o fază a criminologiei contemporane în care perspectiva integrării în criminologie este cel mai bine ilustrată de criminologul belgian Lode Walgrave și al său *demers etiologic critic*².

Secțiunea 2. Definiții doctrinare

Pentru a încerca o definire a acestei științe de o deosebită complexitate vom porni demersul explicativ de la etimologia cuvântului „criminologie”, care are la bază două cuvinte de origine greacă – „crimen” respectiv infracțiune și „logos” respectiv știință.

Chiar paternitatea termenului însuși: „criminologie” a făcut obiectul unei controverse franco-italiene: primii îl atribuie medicului și antropologului francez Paul Topinard (1830-1911) care a publicat în anul 1885 lucrarea „Elements d’anthropologie generale” în care a folosit acest termen, iar italienii îl atribuie juristului și magistratului R. Garofalo, membru al Școlii pozitivistice italiene, care a publicat lucrarea sa „La criminologia” în același an, 1885³.

În ciuda complexității criminologiei, în literatura de specialitate⁴ au fost emise numeroase definiții ale acestei științe. În doctrina germană (Günther Kaiser, *Kriminologie*, 1979) criminologia a fost considerată „un ansamblu ordonat de cunoștințe empirice”, adică puternic ancorate în realitatea concretă, referitoare la crimă, criminal, la comportamentele antisociale și la controlul acestor comportamente⁵. De asemenea, criminologia a fost definită drept „o știință socială care vizează cauzele crimei și reacția socială față de aceasta, o știință care explică crimele sau anumite manifestări ale reacției sociale sub forma unor ipoteze pe care urmează să le verifice”⁶.

---

¹ N. Queloz, *Quelle(s) criminologie(s) demain?*, în lucrarea colectivă cordonată de Bragger B. ș.a. – *La criminologie - Evolutions scientifiques et pratiques*, Chur/Zurich, Ruegger Verlag, 2004, p. 321-347; Adrienne Baars-Schuyt, *Overview of Criminology in Europe*, *European Journal on Criminal Policy and Research*, nr. 3/2001, Springer Netherlands, p. 301-313 cu detalii despre mișcarea criminologică europeană.

² Această nouă atitudine în criminologie a fost propusă de profesorul belgian în lucrarea sa „*Délinquance systématisée des jeunes et vulnérabilité sociétale*” (Geneva, Ed. Medecine et Hygiene, 1992).

³ N. Queloz, *op. cit.*, support de cours, p. 10.

⁴ Definițiile date criminologiei au fost diverse în funcție de știința socială de care autorii erau apropiați: M. Laignel-Levastine, V.V. Stanciu, *op. cit.*, p. 14; A. Dincu, *Bazele criminologiei*, Ed. Pro Arcadia, 1995, p. 4.

⁵ N. Queloz, *op. cit.*, support de cours, p. 11.

⁶ M. Killias, *Précis de criminologie*, Berna, Ed. Staempli, 2001, p. 23.

Criminologia a mai fost definită drept „știința care studiază factorii și procesul acțiunii criminale și care determină, plecând de la cunoașterea acestora, mijloacele de luptă pentru înlăturarea sau cel puțin, reducerea răului social”¹.

În literatura noastră de specialitate, criminologia a fost considerată „știința care studiază criminalitatea ca fenomen social și ca fenomen individual, crimele săvârșite care o alcătuiesc, persoanele care le-au comis, cauzele săvârșirii și mijloacele de prevenire și combatere”². O altă definiție privește criminologia drept „ansamblul cercetărilor cu caracter științific ce se ocupă, pe de o parte, cu studierea fenomenului criminal, urmărind cunoașterea complexă a acestuia, iar pe de altă parte, cu evaluarea practicii anti-criminale, în scopul optimizării acesteia”³.

Având în vedere și definițiile mai sus expuse, am putea considera criminologia drept o știință penală care face parte din domeniul mai vast al științelor despre om și societate și urmărește studierea criminalului, a crimei, a criminalității, reacția socială față de aceste fenomene, precum și victimele faptelor antisociale.

Secțiunea 3. Obiectul de studiu, scop, funcții și metode de investigare

§1. Obiectul de studiu

În literatura de specialitate au fost numeroase discuții, referitor la sfera de cuprindere a domeniului de cercetare al criminologiei. Concepțiile referitoare la obiectul de studiu au reflectat caracteristicile istorice și epistemologice proprii procesului de formare ca știință a criminologiei⁴.

1. Obiectul generic de cercetare în criminologie este reprezentat de *criminalitate* ca fenomen social global. Termenul de criminalitate se referă la dimensiunile spațiale și temporale ale fenomenului, adică reprezintă totalitatea crimelor, faptelor penale săvârșite pe un anumit teritoriu și într-o perioadă determinată de timp. Criminalitatea este produsul unui proces de confruntări sociale complexe, care se derulează într-o perioadă de timp și într-un mediu (spațial, social și cultural) determinate, care implică cel puțin patru grupe de actori sociali eterogeni (actori care definesc normele și sanc-

---

¹ R. Gassin, *Criminologie*, Dalloz, 1998, p. 32.

² I. Oancea, *Probleme de criminologie*, Ed. All, București, 1998, p. 2.

³ V. Cioclei, *Manual de criminologie*, Ed. All Beck, 1998, p. 57.

⁴ R.M. Stănoiu, *op. cit.*, p. 15.

ționile, alții care aplică aceste reglementări, cei care încalcă normele și cei care reacționează împotriva violărilor legii¹.

Din această perspectivă, în funcție de perioada istorică și circumstanțe, criminalitatea a fost considerată ca o problemă socială, ca un factor pentru explicarea sentimentului de insecuritate în anumite părți ale populației, apoi ca tema centrală a politicii criminale sau a siguranței interne.

Din perspectivă cantitativă, crimele care compun criminalitatea nu sunt studiate individual, ca un comportament specific, ci, dimpotrivă în totalitate, macrocriminologic, rezultând conceptele de criminalitate reală, aparentă, legală, dar și cifra neagră a criminalității. Principala preocupare a criminologilor este criminalitatea reală, încercând prin metode și tehnici din ce în ce mai perfecționate să releve complexitatea fenomenului.

În ultimii ani, atenția opiniei publice se focalizează asupra fenomenului criminalității, ca ansamblu de crime comise într-o societate, deoarece informarea asupra evoluției fenomenului se realizează mult mai ușor prin statistici și mass-media².

În acest sens, direcția de apreciere a crimei ca act unic care lovește o singură victimă a fost părăsită în favoarea unei abordări mai largi. Astfel, criminalitatea este privită ca un ansamblu de crime comise într-o societate și despre care opinia publică nu este perfect informată de către statistici sau media (în considerarea cifrei negre a criminalității). Acest fenomen al criminalității intră sub incidența unor factori variabili care îl influențează, unii de natură economică (procesul de industrializare, începând cu secolul al XVIII-lea), iar alții, sociali (migrații³, urbanizare) sau culturali (instrucție școlară, comunicarea mass-media).

2. În special în cadrul școlii criminologice clasice, obiect de studiu îl formează și *crimele* care compun fenomenul criminalității. În sens criminologic, noțiunea de crimă are o accepțiune largă, referindu-se de regulă, la infracțiune în general⁴. Cu toate acestea, nu este un semn de egalitate în termenul de crimă și cel de infracțiune, deoarece în sfera noțiunii de crimă în sens

---

¹ N. Queloz, *op. cit.*, support de cours, p. 70.

² Despre evoluția istorică a concepției opiniei publice de la crimă către criminalitate, sub influența unor variabile economice, sociale și culturale: M.N. Ramsay, L'évolution du concept de crime. L'étude d'un tournant: L'Angleterre de la fin du 18-e siècle, în revista *Déviance et société*, nr. 2/1979, p. 131-147.

³ N. Queloz, Fr. Butikofer Repond, D. Pittet, R. Brossard, M. Bisch Benoit, La délinquance de jeunes et la justice de mineurs. Les défis des migrations et la pluralité ethnique, Staempli Editions SA, Berna, 2005.

⁴ Cele trei accepțiuni ale noțiunii de crimă: V. Cioclei, *op. cit.*, p. 6 și urm.

criminologic sunt incluse și faptele penale care nu constituie infracțiuni exemplu: fapte pentru care caracterul penal al faptei este înlăturat¹.

În literatura de specialitate², s-a arătat că, pentru juriști, termenii de infracțiune și autor al acesteia au un sens precis, însă în criminologie, termenii de crimă-delict-infracțiune și cei de criminal-delinvent sunt considerați ca sinonimi și utilizați unul pentru altul.

Crima a însoțit întotdeauna umanitatea, chiar dacă unii specialiști au considerat-o un rezultat care nu aparține omului, ci unei creaturi degenerate (C. Lombroso), iar alții, dimpotrivă, au tratat-o drept un act uman și în consecință, o dramă umană (E. de Greef). Așadar, prezența insuportabilă, dar de neînlocuit a crimei trebuie îndurată în continuare³. În aceeași ordine de idei, criminologii contemporani au afirmat că nu este în mod necesar o contradicție între demersurile care, pe de o parte, studiază crima drept un produs socio-legal și cele care se concentrează asupra genezei situațiilor problemă⁴.

Crima ca obiect de studiu al criminologiei trebuie privită din mai multe perspective⁵: ca o definiție a conduitei interzise susceptibile de sancțiune; drept un act de încălcare a acestei interdicții îmbrăcând forma unui comportament criminal individual; ca un proces de dezvoltare criminogenă care duce la trecerea la act; ca obiect al procesului de tratament social.

3. Obiect de studiu al criminologiei, conform concepției criminologiei pozitivistice, îl constituie nu numai *crima*, dar și *criminalul*, *făptuitorul*, *delinventul*, deoarece studiul criminalului nu poate fi rupt de studiul crimei, crima fiind o faptă a omului.

La întrebarea ce este un criminal, s-a constatat că majoritatea oamenilor au răspuns că acesta este o persoană care a săvârșit o crimă. Având în vedere această aserțiune, precum și conceptul mai larg al crimei în acest domeniu, în literatura de specialitate⁶ s-a susținut, pe bună dreptate, că în societățile moderne, majoritatea covârșitoare a indivizilor a încălcat cel puțin o dată legea și, indiferent de gravitatea încălcării, fiecare persoană care nu s-a conformat normelor, apare ca fiind un criminal.

În sens restrâns, tehnic, o persoană nu este criminal, până la momentul în care a fost condamnat prin lege pentru că comiterea respectivei infracțiuni.

---

¹ I. Oancea, *op. cit.*, p. 6-8.

² R. Gassin, *op. cit.*, p. 36.

³ J. de Maillard, *L'avenir du crime*, Paris, Ed. Flammarion, 1997, p. 223.

⁴ A.P. Pires, F. Acosta, What's real in realism? What's construction in construction? The case of criminology, *Critical Criminology*, vol. 5, nr. 2/1994, Springer Netherlands, p. 6-33.

⁵ N. Queloz, *op. cit.*, support de cours, p. 60.

⁶ K.S. Williams, *Criminology*, Oxford University Press, 2004, p. 34.

Delincventul este privit din perspectiva psihosocială a personalității sale integrat în sistemul juridic-penal și în mod diferit în funcție de evoluția gândirii și teoriilor criminologice.

Intr-o prezentare sintetică se poate afirma în că, în cadrul școlii clasice de drept penal, criminalul era considerat că a acționat liber și în deplină conștiință și responsabilitate, alegând să săvârșească răul. În etapa criminologiei pozitivistă, criminalul era rezultatul unui determinism de natură bio-antropologică și psihică, pentru ca mai apoi, criminologii să-l privească pe criminal ca pe o persoană care trăiește o tragedie existențială sau a învățat de-a lungul vieții sale comportamentul criminal.

În ultimele decenii, perspectiva mai vastă a drepturilor omului și libertăților sale fundamentale a dus la o abordare a criminalului ca subiect de drept, beneficiar al unor garanții statale pentru apărarea demnității umane, indiferent de aspecte de rasă, etnie, religie.

4. O problemă larg discutată este înscrierea ca obiect de studiu criminologic a *victimei*. Mult timp, începând cu etapa clasică a criminologiei, studiile de specialitate s-au concentrat pe făptuitor, victima fiind deseori neglijată. Studiile recente care au scos la iveală importanța studierii victimei mai ales în cazul infracțiunilor contra persoanei; informații utile sunt desprinse din observarea raportului criminal – victimă, a relației care se stabilește între aceștia, legătură a cărei eficiență contributivă în producerea actului delincvențional nu poate fi trecută cu vederea în cadrul unui model causal complex¹.

Protecția eficientă a victimei devine un subconcept din ce în ce mai des utilizat în literatura de specialitate, studierea criminologică a victimei căpătând un rol deosebit și devenind astfel domeniul de studiu al unei ramuri a criminologiei, numită victimologie.

5. Nu în ultim rând, studiul *controlului*² și al *reacției sociale* prin prevenție și combaterea criminalității poate fi inclus în domeniul de activitate al criminologiei. Opinia publică este deosebit de sensibilă la variațiile fenomenului criminalității și evident așteaptă din partea autorităților măsuri coerente pentru prevenirea și combaterea acestui fenomen și implicit pentru asigurarea liniștii și siguranței publice. Astfel, cercetările criminologice vizează identificarea măsurilor și activităților de intervenție adecvate pentru maximizarea performanțelor sociale, în lupta contra criminalității.

---

¹ R.M. Stănoiu, *op. cit.*, p. 24.

² N. Queloz, *La sociologie du contrôle social: évolution et essai de conceptualisation*, în *Revista internațională de sociologie*, nr. 1/1988, p. 7-47.

Au fost identificate strategii de prevenție socială situațională și de prevenție socială în general¹, precum și de alte forme de prevenție socială: prevenția structurală, care țintește structuri globale ale societății (exemplu: politica națională educațională), prevenția contextuală (având ca obiect «zonele sensibile», cartierele), prevenția situațională (are drept scop reducerea oportunităților criminale prin patrulare benevolă, instalarea de mijloace de supraveghe electronică, alarme), prevenția individuală (prin activități de responsabilizare și autoeducație)².

§2. Scopurile criminologiei

Având ca obiect de studiu: criminalitatea, crima, criminalul, victima, reacția socială, criminologia este evident o știință penală ce se integrează în sistemul penal român, și în aceeași măsură își păstrează autonomia.

Ca știință penală, criminologia are un *scop general* comun cu al altor științe din ramură, respectiv fundamentarea unei politici penale eficiente pentru prevenirea și combaterea criminalității în scopul apărării valorilor sociale.

Criminologia are însă și un *scop particular, imediat*³, care constă în identificarea cauzelor determinante ale conduitei criminale, identificarea ipotezelor privind cauzele criminalității și reacția socială față de acestea, prin coordonarea eforturilor de cercetare criminologice cu cele ale altor domenii conexe.

§3. Funcțiile criminologiei

Pentru atingerea scopurilor, general și special, criminologia îndeplinește patru funcții⁴:

1. *Funcția descriptivă*, se realizează prin descrierea fenomenelor în sensul cunoașterii structurii și dinamicii criminalității sau cunoașterea personalității criminalului.

2. *Funcția explicativă*, prin lămurirea cauzelor și condițiilor care determină și favorizează săvârșirea crimelor, pornind de la efect către cauză. În centrul preocupărilor criminologilor, stă așadar și analiza etiologică, iar

---

¹ P.V. Tournier, Les grandes orientations des politiques de sécurité: un choix de la société, Forum de la sécurité et de la démocratie, Napoli, 2000.

² N. Queloz, *op. cit.*, support de cours, p. 93-94.

³ R.M. Stănoiu, *op. cit.*, p. 26.

⁴ *Idem*, p. 28-31.

evoluția criminologiei a indicat că în realitate este o ilustrare a concepțiilor etiologice.

3. *Funcția predictivă*, prin care se încearcă prevederea evoluției fenomenelor criminologice. Se încearcă astfel, anticiparea apariției unei anumite împrejurări, a unui anumit fenomen: depistarea germinilor conduitei delincvente încă din copilărie sau evoluția și repetitivitatea unui fenomen (de exemplu: identificarea riscului de recidivă).

4. *Funcția profilactică*, se realizează prin elaborarea unor strategii de prevenire a criminalității prin studierea reacției sociale, prin programe de reintegrare și resocializare. Reprezintă aspectul practic aplicativ deosebit de important al cercetărilor criminologice fără de care demersurile teoretice ar avea un aspect arid.

Ș4. Metode de investigare criminologică

Alături de obiect, scop și funcție, un alt criteriu important pentru delimitarea domeniului de studiu al criminologiei îi constituie *metoda*. Prin metodă se înțelege ansamblul procedeelelor utilizate fie pentru descoperirea adevărului, fie pentru probarea acestuia, iar descrierea acestor procedee diferite, studiul fundamentului și a valorii lor formează obiectul metodologiei¹.

Prin metodele științifice ale criminologiei se înțeleg, pe de o parte, „anumite poziții și concepții în felul de a vedea și exprima obiectul respectiv, iar pe de altă parte, metodele propriu-zise, constituie căile, instrumentele adecvate prin intermediul cărora se poate ajunge la cunoașterea acestui obiect”².

Apropierea criminologiei de științele sociale duce la aplicarea unor metode „împrumutate” de la aceste științe sau din alte domenii de cercetare (medicină, sociologie, psihologie), deoarece și criminologia aparține domeniului mai larg a științelor despre om și societate.

Așadar, paralel cu folosirea acestor metode „de împrumut”, dat fiind statutul său de știință de graniță și pluridisciplinaritatea, criminologia și-a dezvoltat pe parcursul evoluției sale ca disciplină autonomă, propriile sale metode și tehnici de cercetare. Ele sunt capabile să studieze, atât fenomenul infracțional în ansamblul său, cât și aspecte particulare, precum metode de cunoaștere a personalității infractorului. Aceste metode specifice criminologiei au apărut și datorită faptului că această știință are atât veleități teoretice, cât și practice.

---

¹ R. Gassin, *op. cit.*, p. 34.

² I. Oancea, *op. cit.*, p. 20.